

Számíthatok rád?

Tanai Kitti

Témavezető : Szántó István adjunktus

ELTE SEK BDPK Vizuális Művészeti tanszék

Öröklődő traumák

Egy olyan megosztó problémáról szeretnék beszélni, ami a világon minden embert érint valamilyen formában – még ha nem is tud róla. Ez lehet pozitív és negatív is, de én inkább a negatív oldalát fogtam meg, ennek oka, hogy hajlamosabbak vagyunk ezzel foglalkozni.

Nem olyan régen egy beszélgetés Édesanyámmal indított el ezen az úton, hiszen ezzel a témával egy egész tudomány – az epigenetika, annak is csak egy kisebb ága, foglalkozik ez pedig az öröklődő traumák. Ekkor olvastam el Orvos-Tóth Noémi, Örökölt sors című könyvét, ami nagy kedvencem lett.

Amikor elkezdjük kutatni a szorongásaink, problémáink okát, gyakran kiderül, hogy a kiváltó okot nem is a mi életünkben kell keresnünk, felmenőink traumái gyakran bennünk élnek tovább. Napjainkban sokszor tévesen használjuk a trauma szót, pedig valódi hatása generációkra hatással van, ez lehet valamilyen megmagyarázhatatlan rettegés, szorongás, félelmek. Ezek kiváltó okai : háborús élmények, természeti katasztrófák, gyermekkori bántalmazás – fizikai, érzelmi. Erre egy kifejezetten jó példa van a családban, nem nevezném meg, de nyomomonkövethető az anyai szeretet hiánya, és a konkrét kijelentés, miszerint : áh, mi őt nem akartuk... Vajon milyen lehet így felnőni? Ezek miatt később kialakulnak a szenvedélybetegségek és a nehéz kommunikáció, ami miatt a későbbi családnak is nehéz érzelmileg megnyílni. Pedig gyönyörű és szeretetteljes fiú volt (ahogy majd a képen is látszik).

Fontos, hogy ezeket felismerjük és kezeljük epigenetikai terápiákkal, akár a környezet pozitív változásával, annak érdekében, hogy ezeket ne örökítsük tovább, hiszen ezek hatással vannak a családi kapcsolatokra és akár az egyén mindennapjaira is. Fontos a család támogatása és a remény, miszerint valakinek igenis kell és nem fog mindenkitől elutasítást kapni, mint régen.

Szülők ábrázolása a művészetben :

Miközben a témával foglalkoztam kerestem alkotókat, akik a szüleikről, családjukról készítettek különböző művészeti alkotásokat. Azt tapasztaltam, hogy a képzőművészetben ez a fajta ábrázolásmód nem megszokott, inkább az időskori, mint David Hockney, Szüleim című képe és Lucian Freud édesanyja portréja, de vannak nagyon különleges megfogalmazások, mint Louise Bourgeois, Mamam című szobra. Ez egy 30 méter magas pók, ami anyját szimbolizálja,

anyja takács volt, és mint a pókok, nagyon okos. A másik nem mindennapi mű Zuzanna Janinhoz köthető, egy művét emelném ki, mégpedig a : Kövess engem, változtass meg, itt az idő. Ez egy átlátszó műanyag kártyára laminált zselatin ezüst nyomat. Szerintem a kép címe is magáért beszél, hogy miért tartozik bele ebbe. A múltó éveket és a családi kapcsolatokat szimbolizálja, egy műbe sűrítve a személyes időt és történelmet.

A fő inspirációm a családi háttér értelmezése mellett egy festőnő volt, Mary Cassatt, amerikai impresszionista festőművész, aki főleg az anyaság pillanatait, az anya – gyermek kapcsolatot ábrázolta képein. Művészete fontos szerepet játszott abban, hogy a nők a festészetben ne csak modellként, hanem alkotóként jelenjenek meg.

Ismertebb képei :

”A gyermekfürdő” – 1883, ez az egyik legismertebb festménye, anya és gyermeke fürdetésének pillanatát ábrázolja, a kompozícióban érződik a Japán fametszetek síkszerűsége, az anyaság gyengéd pillanatát mutatja meg.

” Anya és gyermeke” – sorozat

”Reggeli az ágyban „ – 1897, meghitt pillanatot jelenít meg, a színek lágyak és harmonikusak.

Pályamunkám :

A két kép 100 cm x 70 cm nagyságú farostlemezen, olaj technikával készült. Édesanyám és édesapám látható rajtuk nagyjából 2-3 éves korukban. A célom a naturális analitikus ábrázolás volt. A gyermekek ebben a korban a legbefolyásolhatóbb, elkezd kialakulni az önálló akarat és a személyiség, de még hatalmas szükségük van szüleik érzelmi és fizikai védelmezésére. Azért is választottam ezeket a gyermekkori portrékat, mivel számomra nagyon izgalmas őket így megfogalmazni, ahogy én korábban nem láthattam őket.

A festmények elkészítése több szakaszból álló folyamat volt, ezek mindegyike alapos előkészületet és precíz munkavégzést igényel. A szüleim kisgyermekkori fotóit választottam témának, kiindulási pontnak, ezek alapján határoztam meg a kompozíciót, hogy a lehető legkevesebb mértékben, vagy semennyire se torzuljon. Ezeknek a fotóknak a „felújítása”, más szemszögből való megközelítése volt a célom. Alapnak két 100 x 70 cm-es farostlemezt használtam fel, első lépésben színes akril kampitúrát használtam az alapozáshoz, erre egy egyszínű aláfestést, az első festékréteget – imprimitúrát – ami átlátszó, tónusos alapot biztosított, majd papíron elkészítettem a ceruzavázlatot, ami meghatározta a pontos kompozíciót. A továbbiakban olaj technikával dolgoztam, a célom az egymásra épített rétegek és a színek fokozatos mélyülése volt, melyet a festmény folyamatos építgetésével értem el.

A két kép közötti különbség :

Érzékeltetni szerettem volna az ábrázolásmódomban is a két családi háttér különbségét, ezt legjobban a ”teljesség” és a ”befejezetlenség” látványával tudtam elérni.

Ez számomra is egy fontos tanulási lehetőség volt, hiszen mindenki életében meghatározó szerepet, megoldást jelent a problémái, szorongásai okának feltárása mégha az nem is az ő életében kezdődött.

Köszönöm szépen a figyelmet, remélem a bemutatott képek és információk hasznosak voltak!
forrás :

Orvos-Tóth Noémi : Örökölt sors

Wikipédia

<https://festomuveszekvilaga.hu>

<https://www.literatura.hu>